

У політичному житті України з кінця зими відчувається спад активності, яку не пожували ані доповідь Президента парламенту, ані традиційні "розворки" з переділу влади в усіх її гілках. Все просувається немовби за інерцією, всі основні дійові особи політичного спектаклю продовжують виконувати свої ролі, імітуючи виконання покладених на них повноважень, але без натхнення, позаяк сюжет і головна інтрига цього спектаклю, "сценарист" і "режисер" якого знаходяться за кулісами політичної сцени, на фоні реальних подій, котрі відбуваються за стінами залу, виглядають дедалі більш гротескно-абсурдним.

З одного боку, виконавча влада все більше усвідомлює, що на тлі реального жахливого стану всіх макроекономічних показників продовжувати розповсюджувати через засоби масової інформації легенду про досягнення якоїсь фінансово-економічної стабілізації і початку пожувлення економіки далі неможливо. З іншого — парламентська опозиція Президентові й уряду через її неоднорідність, поляризацію політичних сил є цілком природною у кризових ситуаціях, не має конструктивного характеру, а головна функція законотворчості в умовах відсутності консенсусу зі стратегічних питань державотворення також практично паралізована. Основна політична боротьба, що особливо яскраво висвітлило річне послання Президента парламенту, точиться не навколо питання, як швидше і з мінімальними втратами подолати небезпечну, наближену до колапсу кризову ситуацію, а як перекласти відповідальність "з хворої голови на здорову". (Наприклад, за словами Президента, парламент свідомо гальмує "реформи", не затверджуючи пакет податкових законів, які врятують економіку, і не приймаючи бюджет).

Грізним симптомом наближення сумнозвісної ситуації, коли "верхи" не можуть керувати по-старому, а низи не в змозі жити по-старому за умов страшеннего зубожіння людей, ситуації, яку "вождь світового пролетаріату" називав революційною, стало подання прохання і відставка "головного реформатора" Віктора Пинзеника, який за задумом вищого істеблішменту має стати громовідводом блискавки народного обурення. Нагадаю, що той самий Віктор Михайлович Пинзеник, "український Гайдар", який на початку так званої "лібералізації" цін (читай: шаленого монопольно-директивного їх розкручування у 1993 році запевняв нас, що через три місяці вони стабілізуються на рівні 5 відсотків інфляції, а потім

розпочнеться зростання виробництва. (Насправді за 1993 — початок 1994 року інфляція склала 10000% (!), а спад виробництва понад 20%). Це той самий Пинзеник, якому проводити реформи весь час заважала "висока" платня працівників, низькі ціни на комунальні та соціальні послуги, "надмірні" пільги пенсіонерам і інвалідам. Це про нього, думаю, не без тонкого українського гумору Левко Лук'яненко нещодавно сказав (цитую): "Пинзеник — розумний економіст, який висловлював досить обґрунтовані аргументи своєї ідеології реформи. Однак при цьому залишається нез'ясованим питання, чому триває падіння виробництва і розвал економіки". Зараз "розумний економіст" здійснив маневр "ротації по горизонталі", до витонченості відпрацюваний ще за радянських часів. Він полягає в тому, щоб у момент наближення небезпеки персональної відповідальнosti за скоене піти з ображенiem виглядом і надалі розігрувати роль реформатора, якому не "дали завершити розпочате" і водночас дозволити "віществоючу начальству" знайти "козла відпущення" (але тонкими туманними натяками, не більше).

Та й то правда, не можна ж продовжувати "летіти вперед" у черговому "паровозі реформ", спочатку пустивши його під укіс.

Цей сценарій уже близкуче програвався в Росії відставкою Гайдара і (тимчасовою) Чубайса. Отже, так званими реформами взірця 91-97 років уже "посіяно вітер". Чи пожнемо ми бурю народного обурення, яка зруйнує і нежиттєздатне, і паростки корисного, чи передгрозова задуха закінчиться страшною посухою вимирання народу (особливо пишатися його "свідомістю" та відсутністю активності під час оголошеного страйку протесту за умов офіційного 40-кратного перепаду в доходах багатих і бідних не доводиться), або все ж таки у народу України вистачить сил і мужності після шестирічних блукань по пустелі вийти на шлях реформ і "травневі зливи" реальної реформаторської програми врешті-решт закладути підмурок майбутнього врожаю, реального добробуту народу. Може, нам вдастся-таки знайти свого власного Мойсея, про що мріяв ще великий Франко. Людину або групу людей, яка матиме не тільки, а може й не стільки формально-правову, а й духовно-моральну легітимність, а простіше — зможе знову завоювати народну повагу й довіру. Адже не святі врешті-решт горшки ліплять. Щоправда, жителі нашого "політичного Олімпу" більше займаються не ліпленням горщиків, а саме їх биттям.

Точнісінько як і античні боги, вони сваряться, плетуть інтриги, всіляко підтримують своїх “народних героїв”, забуваючи про “простих смертних”. То, може, варто нарешті перестати вірити у різноманітні ідеологічні міфи як гранично “лівих” (“нас порятує повернення до державної власності”), так і гранично “правих” (“нас порятує приватна власність”), і нарешті почати вірити в самих себе, у власні сили, здібності, наполегливість, як це сталося в США, Німеччині, Японії під час важких національних катастроф. I саме тоді самостійність і незалежність стане не тільки проголошеною і навіть конституційно оформлененою, а й такою, що спирається на потужну духовну та економічну основу.

Але як просто проголосити загалом вкрай важливу і очевидну тезу: “Порятунок у нас са-

мих”, і як важко від декларування цієї тези перейти до її реального втілення. Згадаймо хоча б рядки знаменитого пролетарського гімну про те, що ніхто не дасть нам порятунку: ні Бог, ні цар, ані герой, і про те, що, мовляв, доб’ємося ми визволення своєю власною рукою. Згадаймо і про те, як швидко “товариші” й “соратники” по партії перетворилися спочатку саме на героїв, потім на царів і фактично богів — “батьків народів”.

Отож давайте нарешті повіримо в самих себе, без цієї віри не спрацює жодна, навіть найкраща, програма виходу з кризи і її не зможе здійснювати навіть найпатріотичніша й найпрофесійніша влада.

Головний редактор